

Početna Stranica > ... > Sudski Postupci > Građanski Predmeti > Sud Koje Države Je Nadležan? > Germany

Sud koje države je nadležan?

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Njemačka

Njemački sudovi imaju međunarodnu nadležnost ako im je ona dodijeljena pravom Unije ili autonomnim međunarodnim građanskim procesnim pravom koje uključuje i međunarodne konvencije. Ovaj članak obuhvaća samo pitanja nacionalne nadležnosti.

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

U Njemačkoj postoje dva različita sustava sudova za građanskopravne sporove: građanski sudovi (*Zivilgerichte*), koji su dio redovnih sudova, i radni sudovi (*Arbeitsgerichte*), koji su specijalizirani sudovi.

Radni sudovi nadležni su za sve građanskopravne sporove između zaposlenika i poslodavaca te za sporove između stranaka kolektivnih ugovora. Ostala područja nadležnosti radnih sudova utvrđena su u člancima 2. i 3. Zakona o radnim sudovima (*Arbeitsgerichtsgesetz*). U skladu s člankom 5. stavkom 1. drugom rečenicom istog zakona radni sudovi nadležni su i za sporove između osoba koje se nalaze u situaciji usporedivoj s onom zaposlenika i njihovih klijenata. Za sve ostale građanskopravne sporove nadležni su građanski sudovi.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

Prvostupanjski su građanski sudovi lokalni sudovi (*Amtsgerichte*) i regionalni sudovi (*Landgerichte*).

1. Lokalni sudovi u načelu su nadležni u građanskopravnim sporovima ako vrijednost predmeta spora nije veća od 5000 EUR, a regionalni sud nema isključivu nadležnost (članak 23. stavak 1. Zakona o sudovima (*Gerichtsverfassungsgesetz*)).

Lokalni sudovi imaju isključivu nadležnost i u područjima opisanim u nastavku, bez obzira na vrijednost predmeta spora (vidjeti članke 23. i 23.a Zakona o sudovima).

Lokalni sudovi imaju isključivu nadležnost rješavati sporove povezane s tražbinama koje nastaju na temelju najma stambenog prostora ili su povezani s postojanjem takvog najma (članak 23. stavak 2. točka (a) Zakona o sudovima).

Imaju i isključivu nadležnost u obiteljskim stvarima i općenito su nadležni za izvanparnične postupke (članak 23.a stavak 1. prva rečenica točke 1. i 2. Zakona o sudovima).

Druga područja u kojima lokalni sudovi imaju isključivu nadležnost bez obzira na vrijednost spora navedena su u

članku 23. stavku 2. točkama od (b) do (d) i točki (g) Zakona o sudovima (sporovi između gostiju i iznajmljivača, vozača, zapovjednika/kapetana brodova ili otpremnika u lukama ukrcaja koji se odnose na račune iznajmljivača, cijene karata, naknade za prekogranična plaćanja ili prijevoz putnika i njihove imovine ili na gubitak ili štetu na tim posjedima te sporove između putnika i trgovaca nastale u vezi s putovanjem, sporovi na temelju članka 43. stavka 2. Zakona o etažnom vlasništvu (*Wohnungseigentumsgesetz*) (u ovom slučaju isključivo su nadležni lokalni sudovi), sporovi zbog štete koju je prouzrokovala divljač, tražbine na temelju ugovora koji je sklopljen u okviru prijenosa zemljišta na nasljednika i na temelju kojeg prenositelj zadržava doživotno pravo korištenja i pravo na doživotna davanja u naravi (na njemačkom jeziku kao *Altenteilsvertrag* ili ponekad kao *Leibgedingsvertrag*, *Leibzuchtvertrag* ili *Auszugsvertrag*)).

2. Regionalni sudovi prvostupanjski su sudovi nadležni za sve građanskopravne sporove koji nisu dodijeljeni lokalnim sudovima (članak 71. stavak 1. Zakona o sudovima). Riječ je uglavnom o predmetima u kojima je vrijednost predmeta spora veća od 5000 EUR.

U članku 71. stavku 2. Zakona o sudovima navodi se niz područja u kojima regionalni sudovi imaju isključivu nadležnost neovisno o vrijednosti spora. U skladu s tom odredbom, područja u kojima regionalni sudovi imaju isključivu nadležnost su:

- odštetni zahtjevi prema državi zbog nepravilnog obavljanja dužnosti javnih službenika (*Amtshaftung*)
- zahtjevi za naknadu štete zbog lažnih objava na tržištu kapitala ili zbog neizdavanja takvih objava i
- sporovi koji se odnose na pravo investitora da uvede promjene i posljedično pravo izvođača na prilagodbu naknade na temelju ugovora o gradnji, kako je navedeno u članku 650.b Građanskog zakonika (*Bürgerliches Gesetzbuch*).

Druga područja u kojima regionalni sudovi imaju isključivu nadležnost utvrđena su u drugim odredbama saveznih akata, primjerice u području industrijskog vlasništva (vidjeti, na primjer, članak 140. stavak 1. Zakona o žigovima (*Markengesetz*)).

Vijeća za odlučivanje u trgovačkim predmetima mogu se osnovati i na regionalnim sudovima (članak 93. Zakona o sudovima) Ona su nadležna u trgovačkim predmetima kako su definirani u članku 95. Zakona o sudovima. Jedna od stranaka mora zatražiti da o predmetu odluči vijeće za trgovačke predmete (članak 96. stavak 1. i članak 98. stavak 1. prva rečenica Zakona o sudovima).

Na temelju Zakona o jačanju Njemačke kao centra pravde (*Justizstandort-Stärkungsgesetz*, njemački Savezni službeni list 2024 I br. 302), koji je stupio na snagu 1. travnja 2025., savezne države (*Länder*) imaju i mogućnost da svojim višim regionalnim sudovima (*Oberlandesgerichte*) dodijele nadležnost u prvom stupnju u određenim trgovačkim građanskim stvarima iz Zakona (vidjeti članak 119.b stavak 1. Zakona o sudovima). Ako se stranke tako dogovore, takav sud može biti nadležan u prvom stupnju za sporove u kojima je vrijednost spora određeni minimalni iznos.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

U Njemačkoj je u skladu s pravilima o općoj nadležnosti iz članaka od 12. do 18. Zakona o parničnom postupku (*Zivilprozessordnung*, ZPO) mjesna nadležnost određena prema mjestu boravišta tuženika (članak 12. ZPO-a). Ako tuženik nema boravište, kao referentna točka uzima se mjesto u kojem boravi u Njemačkoj, a ako nije poznato gdje boravi, kao referentna točka uzima se posljednje mjesto boravišta tuženika (članak 16. ZPO-a). Kad je riječ o pravnom subjektu, mjesna nadležnost određuje se na temelju registriranog sjedišta te pravne osobe (članak 17. Zakona o parničnom postupku).

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

Za određene vrste zahtjeva tužitelj može odabrati (posebno – ne isključivo) mjesto nadležnosti koje nije mjesto boravišta tuženika. Neki primjeri navedeni su u nastavku.

* Sporovi koji proizlaze iz ugovornog odnosa i sporovi o postojanju ugovora mogu se pokrenuti i pred sudom mjesta u kojem treba je potrebno izvršiti spornu obvezu (*Besonderer Gerichtsstand des Erfüllungsorts* – posebna

nadležnost prema mjestu izvršenja, članak 29. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Sporazum o mjestu izvršenja zahtjeva postupovno je relevantan samo ako ugovorne stranke pripadaju kategoriji osoba ovlaštenih za sklapanje sporazuma o odabiru nadležnosti na temelju članka 38. stavka 1. Zakona o parničnom postupku ili ako je sporazum sklopljen nakon nastanka spora (vidjeti odgovor na pitanje 2.2.2.3.).

Pojam „ugovorni odnos“ obuhvaća sve ugovore uređene obveznim pravom, bez obzira na vrstu obveze. Isto se pravilo primjenjuje u predmetima u kojima su nadležni radni sudovi (članak 46. stavak 2. Zakona o radnim sudovima).

* Za tužbe koji proizlaze iz protupravnih radnji nadležan je sud na čijem je području izvršena radnja (odjeljak 32. Zakona o parničnom postupku).

* Za zahtjeve na temelju Zakona o cestovnom prometu (*Straßenverkehrsgesetz*) nadležan je i sud na čijem se području dogodio štetni događaj, tj. prometna nezgoda (članak 20. Zakona).

* Žrtva kaznenog djela može u okviru kaznenog postupka pred sudom na kojem je pokrenut postupak podnositi zahtjeve za ostvarivanje imovinskih prava koja su nastala zbog kaznenog djela (adhezijski postupak (*Adhäsionsverfahren*) u skladu s člancima 403. i 404. Zakona o kaznenom postupku (*Strafprozessordnung*)).

* Mjesna nadležnost za brakorazvodne postupke uređena je člankom 122. Zakona o postupcima u obiteljskim stvarima i izvanparničnim postupcima (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*). U skladu s tom odredbom, isključivo je nadležan obiteljski sud (*Familiengericht*) (odjel lokalnog suda) u okrugu u kojem jedan od bračnih drugova i sva maloljetna djeca para imaju zajedničko uobičajeno boravište (tj. stvarno središte njihovih života). Ako u trenutku dostave zahtjeva tuženiku (*Eintritt der Rechtshängigkeit*) ne postoji takvo zajedničko uobičajeno boravište jednog bračnog druga sa svom maloljetnom djecom para, isključivu nadležnost ima obiteljski sud okruga u kojem jedan od bračnih drugova ima zajedničko uobičajeno boravište s nekom od maloljetne djece para, pod uvjetom da nijedno od djece para nema uobičajeno boravište s drugim bračnim drugom.

Ako nije ispunjen nijedan od prethodno navedenih uvjeta za nadležnost, isključivu nadležnost ima obiteljski sud u okrugu u kojem bračni drugovi imaju posljednje zajedničko uobičajeno boravište ako jedan od bračnih drugova ondje još uvijek ima uobičajeno boravište u trenutku dostave zahtjeva tuženiku. Ako ni taj uvjet nije ispunjen, nadležnost se određuje prema mjestu uobičajenog boravišta tuženika, osim ako tuženik nema uobičajeno boravište u Njemačkoj, a u tom se slučaju kao referentna točka uzima uobičajeno boravište podnositelja zahtjeva.

Ako se nadležnost ne može utvrditi ni na toj osnovi, isključivu nadležnost ima Obiteljski sud pri Lokalnom sudu u Berlin-Schönebergu.

* Mjesna nadležnost za predmete koji se odnose na uzdržavanje uređena je člankom 232. Zakona o postupcima u obiteljskim stvarima i pitanjima nadležnosti u izvanparničnim postupcima. Kad je riječ o uzdržavanju bračnih drugova ili djece, dok je postupak u bračnim stvarima u tijeku pred sudom, isključivu nadležnost ima prvostupanjski sud pred kojim je predmet pokrenut.

Ako postupak u bračnim sporovima više nije u tijeku, sud okruga u kojem se nalazi mjesto uobičajenog boravišta djeteta ili roditelja koji je ovlašten djelovati u ime maloljetnog djeteta ima isključivu nadležnost u predmetu koji se odnosi na uzdržavanje maloljetnog djeteta ili onog s istovjetnim statusom. To se ne primjenjuje ako dijete ili roditelj ima uobičajeno boravište izvan Njemačke.

Za sve ostale predmete povezane s uzdržavanjem (uzdržavanje bračnih drugova ili djece koje nije obuhvaćeno prethodno opisanim pravilima, ali i, na primjer, uzdržavanje unuka, roditelja ili majke djece rođene izvan braka) i dalje se primjenjuju opća pravila, tj. glavni odlučujući čimbenik je mjesto uobičajenog boravišta tuženika. Međutim, u nekim posebnim slučajevima mjesto nadležnosti može se odabrati u skladu s člankom 232. stavkom 3. drugom rečenicom Zakona o postupcima u obiteljskim stvarima i izvanparničnim postupcima (točka 1.: za zahtjeve jednog roditelja protiv drugog roditelja u vezi s (a) uzdržavanjem koje prema zakonu proizlazi iz braka ili (b) pravom na temelju članka 1615.1 Građanskog zakonika - može se odabrati sud pred kojim se vodi prvostupanjski postupak u vezi s uzdržavanjem djeteta; točka 2.: zahtjev djeteta kojim se želi osigurati da oba roditelja ispunjavaju svoju obvezu uzdržavanja - sud nadležan za odlučivanje o zahtjevu protiv jednog od roditelja; točka 3.: sud u mjestu uobičajenog boravišta podnositelja zahtjeva, ako tuženik nema nadležnost u

Njemačkoj).

* Člankom 152. Zakona o postupcima u obiteljskim stvarima i izvanparničnim postupcima primjenjuju se ista pravila na postupke koji se odnose na roditeljsku odgovornost ili dogovore o kontaktu s djetetom. Stoga, ako je brakorazvodni postupak u tijeku pred sudom, isti je sud nadležan i za postupke koji se odnose na roditeljsku odgovornost ili dogovore o kontaktu s djetetom. Ako nije u tijeku postupak u bračnim stvarima, odlučujući čimbenik je uobičajeno boravište djeteta. Pri određivanju nadležnosti referentni je datum onaj kada je predmet upućen sudu.

* Mjesna nadležnost u izvanparničnim postupcima utvrđuje se iz vrlo različitih perspektiva jer pitanja te vrste općenito ne uključuju zahtjeve između stranaka, nego se odnose na pružanje pravne zaštite.

Ako se predmet odnosi na fizičku osobu, nadležnost općenito ovisi o mjestu uobičajenog boravišta te osobe, osim ako je potrebna radnja usmjerena na drugu lokaciju. To je uređeno člankom 272. Zakona o postupcima u obiteljskim stvarima i izvanparničnim postupcima u predmetima zakonskog skrbništva, člankom 313. istog zakona za slučajeve nesvojevoljne obveze i člankom 416. za predmete oduzimanja slobode.

Za pravne osobe (npr. dioničko društvo (*Aktiengesellschaft*), privatno dioničko društvo (*Gesellschaft mit beschränkter Haftung*) ili registriranu udrugu (*eingetragener Verein*)) ili skupine osoba koje se takvima smatraju u skladu s postupovnim pravom (npr. javno trgovačko društvo (*offene Handelsgesellschaft*) ili komanditno društvo (*Kommanditgesellschaft*)), nadležnost u pitanjima pravne zaštite, primjerice u predmetima koji se odnose na upise u javne registre ili postupke u skladu s pravom trgovačkih društava, utvrđuje se na temelju registriranog sjedišta udruge ili trgovačkog društva. Ako fizička osoba djeluje kao samostalni poduzetnik, odlučujući je čimbenik mjesto u kojem ona ima poslovni nastan. Pravila o mjesnoj nadležnosti u predmetima upisa u registar i postupcima na temelju prava trgovačkih društava utvrđena su u člancima 376. i 377. Zakona o postupcima u obiteljskim stvarima i izvanparničnim postupcima, ponekad u vezi s pravilima propisanim saveznim pravom.

U ostavinskom predmetu obično je nadležan sud okruga u kojem je pokojnik imao posljednje uobičajeno boravište (članak 343. stavak 1. Zakona o postupku u obiteljskim stvarima i u stvarima izvanparničnog postupka). U određenim slučajevima nadležnost može biti drugdje na temelju članka 343. stavaka 2. ili 3. ili članka 344. predmetnog zakona. Ovdje treba posebno spomenuti članak 344. stavak 7. istog zakona, kojim se nasljedniku koji nema uobičajeno boravište u okrugu koji obuhvaća ostavinski sud koji ima opću nadležnost omogućuje odbijanje nasljedstva ili davanje drugih izjava o pravu na nasljedstvo pred ostavinskim sudom u okrugu u kojem on sam ima uobičajeno boravište.

Lokalni sud za područje na kojem se nalazi zemljište je u svojstvu katastra nadležan u predmetima koji se odnose na zemljišnoknjižna prava. Mjesna nadležnost u predmetima koji se odnose na zemljišnoknjižna prava uređena je člankom 1. Pravilnika o zemljišnim knjigama (*Grundbuchordnung*), ponekad u vezi s pravilima utvrđenima u pravu savezne države.

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

Ako je u zakonu izričito navedeno da je mjesto nadležnosti isključivo, ono ima prednost pred svim drugim mjestima nadležnosti, odnosno postupci se mogu pokrenuti (dopušteni su) samo pred sudom koji ima isključivu nadležnost. Određeni slučajevi isključive nadležnosti utvrđeni su u Zakonu o parničnom postupku, dok drugi proizlaze iz posebnih zakona kao što je Zakon o postupku u obiteljskim stvarima i u stvarima izvanparničnog postupka (vidjeti, na primjer, članak 122. tog zakona). Neki primjeri isključive nadležnosti na temelju Zakona o parničnom postupku opisani su u nastavku.

* Za određene postupke koji se odnose na zemljište ili pravo na stvar koja odgovara zemljištu (npr. nasljedno pravo građenja (*Erbbaurecht*)) isključivu mjesnu nadležnost ima sud na čijem se području nekretnina nalazi. To se primjenjuje u postupcima koji se odnose na vlasništvo ili teret na nepokretnoj imovini, sporove povezane s uklanjanjem tereta, tužbe povezane s posjedovanjem, sporove oko granica i tužbe povezane s podjelom (članak 24. Zakona o parničnom postupku)

* U sporovima koji nastaju zbog najma ili stanarskog prava nad prostorom ili zbog postojanja takvih odnosa, isključivu mjesnu nadležnost ima sud na čijem se području nalazi iznajmljena imovina ili imovina sa stanarskim pravom (članak 29.a točka 1. Zakona o parničnom postupku). Međutim, to se pravilo ne primjenjuje na najam

stambenih prostora za privremenu uporabu (kuća za odmor, hotelske sobe itd.) ili namještene stanove za pojedince ili kuće i prostorije za obavljanje javnih dužnosti (članak 29.a stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

* Za tužbe podnesene protiv operatora postrojenja koje se nalazi u Njemačkoj, a u kojem se traži naknada za štetu prouzročenu zbog utjecaja tog postrojenja na okoliš, isključivu nadležnost ima sud okruga u kojem se nalazi postrojenje (članak 32.a Zakona o parničnom postupku).

* Za tužbe za traženje naknade zbog lažnih i obmanjujućih objava na javnom tržištu kapitala ili zbog neizdavanja takvih objava javnosti ili zbog izvršavanja ugovora na temelju ponude u skladu sa Zakonom o kupnji vrijednosnih papira i preuzimanju (*Wertpapiererwerbs- und Übernahmegesetz*), isključivu nadležnost ima sud registriranog sjedišta (a) predmetnog izdavatelja, (b) za druga kapitalna ulaganja, predmetni ponuditelj ili (c) ciljno društvo, ako se to registrirano sjedište nalazi u Njemačkoj i ako je pritužba usmjerena, barem među ostalim, protiv izdavatelja, ponuditelja ili ciljnog društva (članak 32.b Zakona o parničnom postupku).

* U postupcima izdavanja platnog naloga isključivu nadležnost ima lokalni sud u mjestu opće nadležnosti za podnositelja zahtjeva, tj. u pravilu u njegovu mjestu boravišta ili, ako je podnositelj zahtjeva pravna osoba, mjesto u kojem se nalazi njegovo registrirano sjedište (članak 689. stavak 2. prva rečenica Zakona o parničnom postupku). Ako ne postoji opće mjesto nadležnosti u Njemačkoj kojim je obuhvaćen podnositelj zahtjeva, isključivu nadležnost ima Lokalni sud u Weddingu u Berlinu. Ta se pravila primjenjuju čak i ako je u drugom zakonodavstvu predviđena druga isključiva nadležnost.

* Isključivu nadležnost u postupku izvršenja ima lokalni sud u čijem je okrugu izvršenje provedeno ili će biti provedeno (članak 764. stavak 2. i članak 802. Zakona o parničnom postupku). Za izvršenje tražbina i drugih imovinskih prava, nadležan je lokalni sud dužnikova mjesta boravišta (članak 828. stavak 2. Zakona o parničnom postupku). Kad je riječ o prisilnoj prodaji na dražbi ili prisilnom upravljanju zemljištem, isključivu mjesnu nadležnost u svojstvu suda izvršenja ima lokalni sud na čijem se području nalazi zemljište (članak 1. stavak 1. i članak 146. Zakona o prisilnoj dražbi i prisilnom upravljanju (*Gesetz über die Zwangsversteigerung und die Zwangsverwaltung*) i članci 802. i 869. Zakona o parničnom postupku).

Ako treća osoba podnese tužbeni zahtjev kojim se sprečava raspolaganje predmetom postupka izvršenja, isključivu nadležnost ima sud na čijem se području provodi izvršenje (članak 771. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

* Obveze koje se ne mogu prenijeti na druge osobe (*unvertretbare Handlungen*), bez obzira na to je li riječ o obvezi na činjenje, trpljenje ili nečinjenje, može izvršiti prvostupanjski sud u predmetu (članci 894., 895., 888., 890. Zakona o parničnom postupku). Za tužbe protiv izvršenja izvršne isprave utvrđene sudskom odlukom nadležan je i prvostupanjski sud (članak 767. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

(a) Sporazumi

Zakonom o parničnom postupku predviđena je mogućnost sporazuma o odabiru nadležnosti. U skladu s člankom 38. stavkom 1. Zakona o parničnom postupku, prvostupanjski sud koji na temelju predmeta ili lokacije nije nadležan može postati nadležan na temelju izričitog ili prešutnog sporazuma između stranaka, ako su te stranke trgovci, pravni subjekti uređeni javnim pravom ili posebni fondovi uređeni javnim pravom. Dopušteni su i sporazumi o odabiru nadležnosti određenog prvostupanjskog suda ako za barem jednu od stranaka sporazuma u Njemačkoj ne postoji mjesto opće nadležnosti (članak 38. stavak 2. prva rečenica Zakona o parničnom postupku). U potonjem slučaju mora se sklopiti pisani sporazum ili, ako je sporazum sklopljen usmeno, treba ga potvrditi ga u pisanom obliku. Ako jedna od stranaka ima mjesto opće nadležnosti u Njemačkoj, može se odabrati sud u Njemačkoj samo ako taj sud ima mjesnu nadležnost nad tom strankom ili ima posebnu nadležnost.

U skladu s člankom 38. stavkom 3. Zakona o parničnom postupku sporazum o odabiru nadležnosti inače je dopušten samo ako je sklopljen izričito i u pisanom obliku nakon nastanka spora ili ako obuhvaća mogućnost da će budući tuženik nakon sklapanja ugovora preseliti svoju adresu ili uobičajeno boravište u inozemstvo ili ako njegova adresa ili uobičajeno boravište nije poznato u trenutku pokretanja postupka.

Sporazum o odabiru nadležnosti mora se uvijek odnositi na konkretan pravni odnos i pravne sporove koji nastaju iz tog odnosa. Ako taj uvjet nije ispunjen, sporazum je nevaljan (članak 40. stavak 1. Zakona o parničnom

postupku). Sporazumi o odabiru nadležnosti nedopušteni su i ako se odnose na nefinancijske zahtjeve dodijeljene lokalnom sudu bez obzira na vrijednost spora (članak 40. stavak 2. točka 1. Zakona o parničnom postupku). Takvi sporazumi nisu mogući ni u slučajevima u kojima je isključiva nadležnost utvrđena zakonom (članak 40. stavak 2. točka 2. Zakona o parničnom postupku).

Valjan sporazum o odabiru nadležnosti obvezujući je za sudove. Pitanje je li dogovorena isključiva nadležnost ovisi o tekstu sporazuma.

b) Sudjelovanje u sudskim postupcima bez osporavanja nadležnosti suda (*rügelose Verhandlung*)

Prvostupanjski sud također se pravno smatra nadležnim ako tuženik iznese usmena očitovanja o meritumu predmeta bez osporavanja nadležnosti suda (članak 39. Zakona o parničnom postupku). U postupku pred lokalnim sudovima ta pravna posljedica nastaje samo ako je sud upozorio na to pitanje (članak 504. Zakona o parničnom postupku).

Međutim, u skladu s člankom 40. stavkom 2. drugom rečenicom Zakona o parničnom postupku nadležnost za tužbu ne može se utvrditi na taj način (tj. zbog sudjelovanja tuženika u sudskom postupku bez osporavanja nadležnosti suda) ako bi sporazum o odabiru nadležnosti bio nedopušten (vidjeti prethodno navedeno: nefinancijski sporovi i isključiva nadležnost).

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Radni sudovi imaju posebnosti ne samo u odnosu na predmet za koji su nadležni na temelju članka od 2. do 3. Zakona o radnim sudovima (*Arbeitsgerichtsgesetz*).

Posebности postoje i kad je riječ o mjesnoj nadležnosti. Za postupke koji završavaju donošenjem presude („postupak u kojem se donosi presuda”) (*Urteilsverfahren*) u smislu članka 2. Zakona o radnim sudovima, prvo se primjenjuju opća pravila iz Zakona o parničnom postupku (članak 46. stavak 2. prva rečenica tog zakona). Stoga se primjenjuju pravila o mjesnoj nadležnosti utvrđena u Zakonu o parničnom postupku. Međutim, člankom 48. stavkom 1.a Zakona o radnim sudovima utvrđeno je posebno područje nadležnosti u kojem se može pokrenuti postupak. Za sporazume o odabiru nadležnosti primjenjuju se opća pravila opisana u odgovoru na pitanje 2.2.2.3. Međutim, treba napomenuti da za određene sporove na temelju članka 48. stavka 2. Zakona o radnim sudovima stranke kolektivnog ugovora imaju pravo odrediti nadležnost suda koji sam po sebi nije mjesno nadležan, ne uzimajući u obzir članak 38. Zakona o parničnom postupku.

Za postupke koji završava donošenjem odluke („postupak u kojem se donosi odluka”) (*Beschlussverfahren*) u smislu članka 2.a Zakona o radnim sudovima, člankom 82. stavkom 1. tog zakona predviđena je isključiva nadležnost mjesta poslovanja ili registriranog sjedišta poduzeća.

■ Posljednji put ažurirano: 30/01/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.